

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 292/2017-85

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED],

[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED],
[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED]

Pod [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED] a [REDACTED] trovy konania v sume 8 911,08 € (slovom
osemtisícdeväťsto jedenásť eur a osem centov) na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Ivety
Kalinovej, Cukrová 14, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED] a [REDACTED] vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola
22. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED],
[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED],
[REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Ivetou Kalinovou, Cukrová 14, Bratislava (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 93/2005.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľmi namietané konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 22 C 93/2005 sa začalo 21. februára 2005 doručením žaloby sťažovateľov o zaplatenie sumy 1 368 641,83 Sk s príslušenstvom smerujúcej proti [REDAKOVANÉ] ako žalovanému. Prvé dva rozsudky okresného súdu vo veci samej (rozsudok z 3. apríla 2006 a rozsudok z 9. januára 2012) boli na základe odvolaní žalovaného opakovane zrušené a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd tretíkrát vo veci rozhodol rozsudkom z 19. novembra 2014, ktorý bol tiež napadnutý odvolaním žalovaného podaným 8. decembra 2014. Sťažovatelia zdôraznili, že ku dňu spísania sťažnosti (19. mája 2017) nebola okresným súdom predložená vec na odvolacie konanie o odvolaní proti tretiemu rozsudku okresného súdu z 19. novembra 2014.

3. Sťažovatelia s poukazom na to, že nimi namietané konanie trvá už viac ako 12 rokov a stále nie je právoplatné skončené, ústavnému súdu navrhli, aby nálezom vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 93/2005, prikázal okresnému súdu v označenom konaní konať bez zbytočných prietahov a priznal každému zo sťažovateľov samostatne finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a náhradu trov konania v sume 28 431,07 €.

4. Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 292/2017-63 z 31. mája 2017 ju podľa § 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie.

5. Na výzvu ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril okresný súd prípisom sp. zn. Spr. 3491/2017 z 30. júna 2017 doručeným ústavnému súdu 7. júla 2017, v ktorom predsedníčka okresného súdu stručne opísala priebeh namietaného konania a uviedla:

„V období, počas ktorého bol spis pridelený na prejednanie a rozhodnutie [REDACTED] súd konal podľa môjho názoru v konaní plynulo, zákonná sudkyňa vytyčovala termíny pojednávani v krátkych časových intervaloch, vzhľadom na svoje časové možnosti, pričom jednotlivé pojednávania boli viackrát odročované z dôvodu potreby vykonania ďalšieho dokazovania, prípadne na základe žiadosti strán sporu z dôvodu viacerých snáh o mimosúdne vyrovnanie...“ Ďalej uviedla, že prvé dva rozsudky okresného súdu boli odvolacím súdom zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie, pričom pri doručovaní v poradí tretieho rozsudku z 19. novembra 2014 musel súd zisťovať pobyt žalobcov, ktorí neboli zastúpení a im adresované zásielky sa vracali okresnému súdu ako nedoručené. Poukázala aj na zmeny zákonných sudcov, keď po odchode sudkyne [REDACTED] do dôchodku bola vec pridelená [REDACTED] počnúc od 2. februára 2015 a následne počnúc od 2. decembra 2015 novovymenovanej sudkyňi [REDACTED]. Predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení ďalej uviedla: „Zo správneho registra tunajšieho súdu som zistila, že dňa 07. 06. 2016 bol postup súdu, na základe podanej sťažnosti Spr. 2052/2016, prešetrený v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, so záverom, že sťažnosť na prietahy súdu v označenom konaní bola nedôvodná...“

S poukazom na súdom vykonané úkony v danej veci, množstvo subjektov na strane žalobcu, vykonané znalecké dokazovanie, mám za to, že vec patrí medzi veci právne a skutkovo zložitejšie. Nejedná sa o štandardnú rozhodovaciu agendu súdu.

Je pravdou, že aktuálna dĺžka konania síce nie je optimálna, napriek tomu postup okresného súdu smeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov. Na dĺžku konania má vplyv skutočnosť, že na strane žalobcov vystupuje aktuálne 75 subjektov, pričom nie každý žalobca je zastúpený na základe plnej moci právnym zástupcom, ktorého si na zastupovanie v konaní zvolila väčšina žalobcov. Doručovanie jednotlivých podaní strán sporu a rozhodnutí súdu sa tak predĺžilo...

K dĺžke konania taktiež prispel aj Krajský súd v Bratislave, u ktorého sa nachádzal spis za účelom rozhodovania o podaných odvolaniach...

Poukazujem na to, že dĺžka konania je spôsobená aj objektívnymi príčinami v súvislosti s personálnymi zmenami zákonných sudcov, keď vo veci došlo k zmenám

zákonných sudcov, z ktorých každý sa musel s vecou oboznámiť, pričom každý sudca mal aj vlastné súdne oddelenie.

Mám za potrebné tiež uviesť, že k celkovej dĺžke konania môže prispieť aj strana sporu svojim správaním, a to o. i., zmenami žaloby podanými žalobcami, veľkým počtom subjektov na strane žalobcu, ktorí si nezvolili jedného právneho zástupcu, ale s viacerými koná súd samostatne. Strany sporu zároveň opakovane počas konania oznámili súdu možnosť riešenia sporu mimosúdnou dohodou, čím sa oddialilo konanie súdu...

Záverom konštatujem, vzhľadom k okolnostiam prípadu, spolu s prihliadnutím na správanie samotných sťažovateľov v označenej právnej veci, že v napadnutom konaní nedošlo k súdnym preťahom, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné...

Vzhľadom na zistený stav konania sp. zn. 22C/93/2005, ale zohľadňujúc aj ostatné okolnosti prípadu, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že došlo k porušeniu práva sťažovateľov, považujem priznanie nimi žiadanej sumy vo výške 1.000,- EUR pre každého zo sťažovateľov, t. j. spolu 55.000,- EUR za neprimerané...“

6. Podaním doručeným ústavnému súdu 18. júla 2017 sťažovatelia v reakcii na vyjadrenie okresného súdu zotrvali na dôvodnosti svojej sťažnosti.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veci sťažnosti sťažovateľov upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa so stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a zároveň namietajú aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

12. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového

a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“).

13. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

14. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa CSP), resp. účastníkov konania (podľa CMP) a iných osôb, pričom v zmysle § 5 SSP sa okrem iných týmto základným princípom civilného sporového konania spravuje aj konanie pred správnym súdom. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

15. Povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva napríklad z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z ustanovení § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z ustanovení § 168 – § 172 CSP

o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávajúce vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávajúce sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

16. V zmysle § 25 SSP sa citované ustanovenia Civilného sporového poriadku primerane použijú aj na konanie správneho súdu podľa Správneho súdneho poriadku, pričom povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva aj z ustanovení § 103 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak sa konanie začalo, postupuje v ňom správny súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie rozhodnutá. Správny súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci konania nečinní. Účastníci konania sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a dbajú na pokyny správneho súdu. Ďalej táto povinnosť správneho súdu vyplýva z § 105 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak správny súd nariadi pojednávajúce, pripraví ho tak, aby bolo možné rozhodnúť vo veci spravidla na jedinom pojednávaní, a z § 115 SSP, podľa ktorého pojednávajúce možno odročiť len z dôležitých dôvodov alebo z dôvodu uskutočnenia neverejnej porady a vyhotovenia výroku rozhodnutia správneho súdu. Správny súd môže odročiť pojednávajúce aj vtedy, ak to účastníci konania zhodne navrhnú.

17. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona (civilné mimosporové konania, pozn.) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Povinnosť súdu konať v civilnom mimosporovom konaní bez prietáhov je vyjadrená napr. aj v § 30 CMP, podľa ktorého po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, ďalej v § 31 CMP, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, ale aj v ustanovení § 34 CMP o vylúčení aplikácie okrem iných ustanovení Civilného sporového poriadku o koncentrácii konania (vrátane sudcovskej koncentracie konania).

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

19. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet posudzovaného konania (sťažovateľmi uplatňovaný nárok voči žalovanému na zaplatenie sumy pôvodne 1 368 641,83 Sk z titulu vydania zostatku vo fonde opráv vytvoreného príspevkami žalobcov ako vlastníkov bytov v bytovom dome, ktorého správu vykonával žalovaný) sa javí po skutkovej a právnej stránke ako čiastočne zložitejší, a to len vzhľadom na potrebu vykonania znaleckého dokazovania. K zložitosti veci z hľadiska realizácie procesných úkonov okresným súdom prispel zánik zastúpenia väčšej časti žalobcov advokátom z celkového počtu 75 žalobcov v priebehu konania, a to po vydaní v poradí tretieho rozsudku okresného súdu. Avšak označenými okolnosťami, ktoré nesporne prispeli k predĺženiu konania, nie je možné ospravedlniť doterajšiu dĺžku konania v trvaní viac ako 12 rokov bez jeho právoplatného skončenia.

20. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv sťažovateľov. Ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by svedčili o tom, že by k priet'ahom podstatnejším spôsobom prispelo správanie sťažovateľov. Čiastočne možno pripísať na zodpovednosť sťažovateľov ako žalobcov neefektívne koordinovanie postupu pri voľbe zástupcu v konaní, najmä ak žalobcovia museli byť uzrozmenní s tým, že eliminovať negatívne dôsledky tak veľkého počtu žalobcov (75 žalobcov) na dĺžku konania je možné jedine voľbou spoločného zástupcu.

21. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci. Ústavný súd z doručeného spisu okresného súdu zistil priebeh namietaného konania zhodne, ako bol opísaný sťažovateľmi i okresným súdom, a to že konanie sa začalo 21. februára 2005, v poradí prvý aj druhý rozsudok okresného súdu (ktorými okresný súd žalobe sťažovateľov z väčšej časti vyhovel) boli ako zmätočné a nepreskúmateľné na odvolanie žalovaného zrušené Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). V poradí prvý rozsudok okresného súdu z 3. apríla 2006 bol zrušený uznesením krajského súdu č. k. 3 Co 36/07-173 z 31. marca 2009 a druhý rozsudok 9. januára 2012 bol zrušený uznesením krajského súdu č. k. 4 co 95/2012-376 z 27. marca 2014. Okresný súd sa dopustil aj ďalších pochybení, keď pri vyhotovení v poradí prvého rozsudku až po predčasnom predložení veci na odvolacie konanie a na upozornenie krajského súdu pristúpil k odstráneniu rozporu medzi vyhláseným znením rozsudku a jeho písomným vyhotovením. Taktiež neuniklo pozornosti ústavného súdu, že prvotné úkony v súvislosti s podanými odvolaniami žalovaného (vyrubenie súdneho poplatku, doručovanie odvolania na vyjadrenie, resp. následne vyjadrenia žalobcov žalovanému) boli opakovane realizované až po predložení veci na odvolacie konanie samotným krajským súdom. Pochybenie v postupe okresného súdu po vydaní v poradí tretieho rozsudku vo veci 19. novembra 2014 spočívajúce v nedôvodnom ustanovení opatrovníka niektorým žalobcom z dôvodu ich neznámeho pobytu už k celkovej doterajšej dĺžke konania prispeli len minimálnej miere. Ústavný súd konštatuje, že napriek plynulosti vykonávania úkonov okresným súdom smerujúcich k prejednaniu a rozhodnutiu veci konanie ako celok charakterizuje neefektívny postup okresného súdu už len vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku konania v trvaní viac ako 12 rokov bez právoplatného skončenia veci. Neefektívnosť postupu sa v jednotlivostiach prejavila najmä s ohľadom na dve zmätočné a zrušené rozsudky okresného súdu a už označené pochybenia v jeho procesnom postupe. Ústavný súd súčasne pri svojom rozhodovaní zohľadnil, že k celkovej dĺžke konania v posudzovanom prípade bez zavinenia okresného súdu čiastočne prispela aj potreba znaleckého dokazovania, ako aj správanie strán, keď tieto niekoľkokrát súhlasili s odročením pojednávania pre účely opakovaných pokusov o mimosúdnu dohodu. Taktiež nie je možné pripisovať na vrub okresnému súdu zodpovednosť za priebeh konania od decembra 2014, ktoré charakterizuje doručovania listín približne 50-tim nezastúpeným

žalobcom, čo objektívne prispelo k predlžovaniu. Pritom zodpovednosť za predĺženie konania z tohto dôvodu v značnej miere znášajú samotní žalobcovia, ktorí predĺženiu konania pre veľký počet nezastúpených žalobcov nepredišli voľbou spoločného zástupcu.

22. Ústavný súd preto konštatuje, že postupom okresného súdu v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

23. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

24. Vzhľadom na to, že v čase rozhodovania ústavného súdu konanie vedené okresným súdom nebolo právoplatne skončené, ústavný súd vyhovel sťažnosti v časti návrhu na uloženie príkazu okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu

porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

26. Sťažovatelia žiadali o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € každému z nich samostatne z dôvodov uvedených v sťažnosti poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu. Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Ústavný súd považoval priznanie sumy 500 € každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na celkovú dobu posudzovaného súdneho konania a jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých prierahoch v posudzovanom konaní. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovatelia žiadali priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu, nevyhoveli.

27. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu ich právneho zastúpenia advokátkou. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2017 je 73,67 € (§ 11 ods. 3 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky) a hodnota režijného paušálu je 8,84 €. S poukazom na výsledok konania vznikol každému zo sťažovateľov nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2017 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 165,02 € vrátane režijného paušálu, ktorú im ústavný súd priznal. Teda ústavný súd spolu 54 sťažovateľom priznal náhradu trov konania každému z nich samostatne v sume 165,02 €, spolu 8 911,08 €. Ústavný súd nepriznal úhradu trov za jeden úkon právnej služby (stanovisko k vyjadreniu

okresného súdu), pretože toto vyjadrenie neobsahovalo žiadne skutočnosti významné pre rozhodnutie ústavného súdu. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

28. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júla 2017